

Contractes de treball: una eina.

El contracte és un document on un estudiant, o grup d'estudiants, pacten i arriben a uns acords formals amb el mestre/a d'una assignatura, el tutor/a de la classe o Equip Directiu sobre uns temes determinats, relacionats amb l'aprenentatge d'hàbits, procediments i/o continguts, o bé que inclou tot el currículum. Aquest document serveix per motivar, guiar i ordenar els aprenentatges dels alumnes. És un compromís seriós fruit d'una negociació que, per ella mateixa, forma part de l'aprenentatge.

El contracte és una bona eina pedagògica, metodològica i d'atenció a la diversitat. Afavoreix l'èxit de l'alumnat, millora en el fracàs escolar, augmenta significativament la motivació, millora l'aprenentatge, el comportament a l'aula i els hàbits. És una bona estratègia inclusiva, un bon reforç positiu, permet aprendre a aprendre, fa pensar i treballa els valors. És una bona eina d'autoavaluació, ajuda a expressar idees i opinions, sobretot a alumnat bloquejat.

Pels mestres és una bona manera d'entrar de diversificar la seva pedagogia, de regular els processos d'aprenentatge de l'alumnat, d'atendre la diversitat i lluitar contra el fracàs. Facilita i enriqueix la comunicació entre l'alumnat i professorat. Canvia el paper del mestre, i les relacions dins l'aula, afavorint-les, fent-les més positives.

Per signar un contracte de treball cal una feina prèvia amb l'alumnat, que la relació sigui lliure, volguda i satisfactòria per tots, un grau alt de consentiment i el compromís ferm de complir-lo.

AVANTATGES

- Ajuda l'alumnat a ser lliure, però també responsable.
- El fa partícip de la seva educació i dels seus aprenentatges.
- L'ajuda a utilitzar les pròpies capacitats, a actuar, escollir i prendre decisions.
- Desenvolupa les seves competències bàsiques. Ensenya a raonar.
- Millora la capacitat d'expressió. Obre vies per accedir a nous coneixements.
- Dóna molta llibertat d'acció a alumnat i mestres. Es poden pactar maneres de treballar.
- S'ensenya a l'alumnat a treballar amb llibertat, autonomia i responsabilitat.
- Provoca la curiositat, el desig d'explorar i d'aprendre. Reforça el pensament analític.
- Ensina l'alumnat a exposar les seves opinions, interessos i decisions.
- Dona flexibilitat al pensament i estructuració a les idees.
- El compliment del contracte estimularà l'actitud positiva i l'autoestima.
- Treballa l'esperit de recerca i descobriment. Dona mètodes de treball intel·lectual.
- Ajuda i promou les interaccions socials positives.
- El contracte facilita i millora l'expressió oral i escrita. S'aprèn a dialogar, argumentar...
- El contracte facilita el trencament del model didàctic únic.
- Possibilita la diferenciació de continguts i les metodologies noves i inclusives.
- El procés ensenya a comunicar-se millor de forma individual i col·lectiva.
- Fomenta la resolució de conflictes, afavoreix l'empatia, el diàleg.
- Entrena els processos de negociació. Facilita adquirir habilitats lingüístiques i socials.

REQUISITS

- Es necessita una estructura, un guiatge i un recolzament per part del docent.
- Cal donar a l'alumne/a seguretat establint controls periòdics.
- Hi haurà necessitat de reconeixement, de reforç.
- També treballar les relacions socials i de l'autoestima per avançar bé.
- Caldrà recordar el compromís i responsabilitat personal i/o col·lectiva que s'ha assumit.
- Cal establir regles i normes de funcionament clares i regular comportaments.

ETAPES D'UN CONTRACTE

1. El professorat que es planteja l'elaboració d'un contracte ha de tenir molt clar:
 - Amb quin objectiu ho fa i quin tipus de contracte plantejarà.
 - A qui se li proposa el contracte (alumne individual, petit grup, grup classe),
 - En quin context es proposa i en quina forma: oral o de forma escrita...
 - Si l'equip docent està disposat a utilitzar aquest recurs i fer-ne el seguiment.
2. Per tenir una base a partir de la qual poder negociar caldrà:
 - Obtenir tota la informació per clarificar les raons que han portat al contracte.
 - Fer una descripció detallada del mateix per definir-lo clarament.
 - Veure les expectatives dels diferents participants amb relació al contracte.
 - Veure la situació escolar, a vegades personal, de l'alumnat.
 - Preveure els seus èxits previs, dificultats, interessos, i projectes personals.
 - Conèixer la situació escolar, a vegades personal, de l'alumnat.
 - Identificar clarament l'objectiu i la intencionalitat.
3. Cal:
 - Fer un bon anàlisi de la situació
 - Concretar els objectius de forma clara per a totes les parts.
 - Que la feina sigui realista i avaluable, agradable i atractiva.
 - També adaptable, en funció de l'evolució de la situació.
 - Negociar tots els elements que constitueixen el contracte.
 - Proposar idees de treball i decidir conjuntament quan i com realitzar-lo.
 - Tenir en compte la posició de cadascú (professor/alumne/pares).
 - El grau d'interès i d'implicació en la realització del treball del contracte.
 - La quantitat d'esforç sostingut i d'energia durable que s'ha de proporcionar.
 - La personalitat de cadascú, (dependència/rebel·lió/creativitat).
4. Elements que s'han de negociar:
 - La metodologia del treball contingut en el contracte.
 - Tipus de producció final que concreta el contracte i el seu suport.
 - Els mitjans i ajuts per assolir l'objectiu de treball del contracte.
 - L'avaluació de l'èxit del treball del contracte: Qui? Com? Criteris? Quan? On?
 - El termini de vigència del contracte.
 - La difusió del treball fet gràcies al contracte: A qui? Com?

Mètode de negociació: Tots els participants proposen opcions, s'escullen una o varies opcions, és planifiquen, s'actua i és verifica. Es va avaluant i al final es comunica.

TIPUS DE CONTRACTE

Contracte didàctic: Es denomina així perquè el seu objectiu és realitzar aprenentatges d'hàbits, procediments i/o conceptes específics d'una matèria, en una classe determinada i en funció d'un programa.

Contracte d'èxit: La seva finalitat és que l'alumnat amb molt fracàs tingui èxit. Els objectius poden ser variats.

Contracte de projecte: Elaboració d'un projecte pràctic de treball que ajudi a desenvolupar l'aprenentatge de l'alumne/a, o bé, pot ser també l'elaboració d'un projecte personal de formació des d'una perspectiva més àmplia, lligada al seu futur.

Contracte de resolució de conflicte: La seva finalitat es trobar solucions a un conflicte o a un problema d'ordre actitudinal. El seu objectiu cerca un canvi de comportament i la resolució dels problemes que l'han provocat.

Contracte institucional: La seva finalitat és l'elaboració de les normes de funcionament d'una comunitat, per exemple una classe, un cicle, un centre. El contracte es negocia amb tots els membres de la institució: alumnat, professorat, PAS, famílies, etc.